पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन - २०७४

[Document subtitle]

रामपुर नगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय
रामपुर, पाल्पा ।

रामपुर नगरपालिकाको पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन - २०७४

प्रस्तावना : नगरको अर्थतन्त्रको महत्वपूर्ण स्थान ओगटेको पशुपालन व्यवसायलाई व्यवस्थित र विकसित तुल्याउन र मानव समुदायको पौष्टिक भोजन तथा स्वास्थ्यका दृष्टिकोणबाट समेत पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्रीको स्वस्थ रुपमा उत्पादन, बिक्री वितरण, निकासी तथा पैठारी गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बान्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा २२६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १०२ बमोजिम रामपुर नगरपालिकाको नगरसभाले यो ऐन बनाएको छ।

परिच्छेद–१
प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :**

(१) यस ऐनको नाम "**रामपुर नगरपालिकाको पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन-२०७४** " रहेको छ।

(२) यो ऐन नगरसभाबाट पास भएको मितिदेखि तुरुन्त लागू हुनेछ।

२. **परिभाषा :** विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा –

(क) "**पशु**" भन्नाले जुनसुकै प्रकारका पाल्तु वा जंगली जनावर सम्झनु पर्छ र सो शब्दले पंक्षी र माछालाई समेत जनाउँछ।

(ख) "**पशुजन्य पदार्थ**" भन्नाले पशुको मासु, रगत, बोसो, पित्त, दूध, फूल, हाड, छाला, सि·, खुर, प्वाँख, ऊन, भुत्ला, रौं, भ्रूण, वीर्य, ग्रन्थी, मल, मुत्र वा सोबाट बनाइएको अप्रशोधित वस्तु सम्झनु पर्छ।

(ग) "**पशु उत्पादन सामग्री**" भन्नाले पशु स्वास्थ्यमा, कृत्रिम गर्भाधानमा वा जैविक पदार्थ उत्पादनमा उपयोग हुने प्रशोधित वा अप्रशोधित सामग्री सम्झनु पर्छ।

(घ) "**जैविक पदार्थ (वायोलोजिकल्स)**" भन्नाले पशु विकास वा पशु स्वास्थ्यको लागि प्रयोग गरिने जीवाणु वा विषाणुयुक्त औषधी, खोप वा जैविक रसायन सम्झनु पर्छ।

(ङ) "**क्वारेन्टाइन चेकपोष्ट**" भन्नाले नेपाल सरकारले दफा ३ बमोजिम स्थापना गरेको पशु क्वारेन्टाइन चेकपोष्ट सम्झनु पर्छ।

(च) "**क्वारेन्टाइन**" भन्नाले कुनै पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्रीमा कुनै रोग लागेको छ छैन भन्ने कुरा यकिन गर्न पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्रीलाई
कुनै खास ठाउँमा तोकिएको अवधिभर परीक्षणको लागि एकैसाथ वा छुट्टा छुट्टै राख्ने काम सम्झनु पर्छ।

(छ) "**क्वारेन्टाइन अधिकृत**" भन्नाले दफा ५ बमोजिम नियुक्ति गरिएको क्वारेन्टाइन अधिकृत सम्झनु पर्छ।

(ज) "**क्वारेन्टाइन स्थल**" भन्नाले पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्रीलाई परीक्षणको लागि क्वारेन्टाइनमा राखिने ठाउँ सम्झनु पर्छ।

(झ) "**संक्रामक रोग**" भन्नाले अनुसूचीमा उल्लिखित रोगहरु र नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकेका अन्य रोगहरुलाई समेत जनाउँछ।

(ञ) "**विभाग**" भन्नाले संघीय सरकार, पशु सेवा विभाग सम्झनु पर्छ।

(ट) "**कार्यालय प्रमुख**" भन्नाले रामपुर नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्झनु पर्छ।

(ठ) "**भेटेनरी निरीक्षक**" भन्नाले दफा २५ बमोजिम नियुक्ति गरिएको वा तोकिएको अधिकृत सम्झनु पर्छ।

(ड) "**पैठारीकर्ता**" भन्नाले नेपाल बाहिरबाट पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्री पैठारी गर्ने व्यक्ति सम्झनु पर्छ।

(ढ) "**निकासीकर्ता**" भन्नाले नेपाल अधिराज्यबाट पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्री निकासी गर्ने व्यक्ति सम्झनु पर्छ।

(ण) "**तोकिएको**" वा "**तोकिए बमोजिम**" भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्छ।

परिच्छेद–२

पशु क्वारेन्टाइन सम्बन्धी व्यवस्था

३. **क्वारेन्टाइन चेकपोष्टको स्थापना** : क्वारेन्टाइन चेकपोष्ट स्थापना संघीय/प्रादेशिक सरकारले तोकेबमोजिम हुनेछ।

४. **क्वारेन्टाइन स्थल निर्माण गर्न सक्ने :** तोकिए बमोजिम हुनेछ।

५. **क्वारेन्टाइन अधिकृतको नियुक्ति :** तोकिए बमोजिम हुनेछ।

६. **क्वारेन्टाइनमा राख्नु पर्ने :** तोकिए बमोजिम हुनेछ।

७. **प्रमाणपत्र दिनु पर्ने :** तोकिए बमोजिमको ढाँचामा क्वारेन्टाइन प्रमाणपत्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

८. **निकासी वा पैठारी गर्दा पालन गर्नु पर्ने शर्त :** निकासीकर्ता वा पैठारीकर्ताले पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्री निकासी वा पैठारी गर्दा पालन गर्नु पर्ने शर्त तोकिए बमोजिम हुनेछ।

९. **क्वारेन्टाइन चेकपोष्टको बाटो भएर मात्र पैठारी गर्नु पर्ने** ः पैठारीकर्ताले पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्री पैठारी गर्दा क्वारेन्टाइन चेकपोष्टको बाटो भएर गर्नु पर्नेछ।

१०. **पैठारी गर्न प्रतिबन्ध लगाउन सक्ने :** संघीय / प्रादेशिक सरकार / स्थानीय सरकारले तोकेको रोगहरु भएको पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्री पैठारी गर्न प्रतिबन्ध लगाउन सक्नेछ।

११. **प्रवेश गर्न रोक लगाउन सक्ने :** देहायका अवस्थामा क्वारेन्टाइन अधिकृतले पैठारी गरिएका पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्रीको प्रवेशमा रोक लगाउन सक्नेछ :–

(क) पैठारी गरिएका पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्री जुन ठाउँबाट ल्याएको हो सो ठाउँमा संक्रामक रोगको प्रकोप भएको सूचना प्राप्त भएमा,

(ख) पैठारीकर्ताले पैठारी गर्ने पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्रीमा तोकिए बमोजिम संक्रामक रोग नभएको प्रमाणपत्र र स्वस्थता सम्बन्धी प्रमाणपत्र उपलब्ध नगराएमा,

(ग) खण्ड (ख) बमोजिमको प्रमाणपत्र उपलब्ध गराएको भए तापनि केही पशुहरु संक्रामक रोग लागि मरेको पाइएमा,

(घ) पैठारी गरिएको पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्री ल्याउनको निमित्त प्रयोग गरिएको सवारी साधनमा संक्रामक रोगको लसपस भएको पाइएमा।

१२. **आदेश दिन सक्ने :** कानुन बमोजिम / तोकिए बमोजिम हुनेछ।

१३. **लिलाम गर्न सकिने :** कानुन बमोजिम हुनेछ।

१४. **हटाउने वा नष्ट गर्ने :** कानुन बमोजिम हुनेछ।

१५. **पशुहरुको ओसारपसार सम्बन्धी व्यवस्था** : तोकिए बमोजिम हुनेछ।

परिच्छेद – ३
पशु नसल सुधार सम्बन्धी व्यवस्था

१६. सूचना जारी गर्न सक्ने :

(१) रामपुर नगरपालिकाभित्र रहेका कुनै जातका पशुको वंश लोप हुनबाट बचाउन वा तिनीहरुको नसल सुधार गर्ने दृष्टिले नेपाल अधिराज्यको कुनै क्षेत्रमा सोही सूचनामा तोकेको जातको भाले जातको पशु बाहेक अन्य भाले जातको पशु खसी पारी राख्नु पर्ने गरी सूचना जारी गर्न सक्नेछ।
तर परम्परादेखि चलिआएको पूजा आजा वा धार्मिक अनुष्ठानका लागि नभई नहुने खसी नपारेको भाले पशु पाल्नु पर्ने भएमा त्यस्तो पशुलाई गर्भाधान गराउन नसक्ने गरी अलग्गै राख्न उपदफा (१) मा लेखिएको कुनै कुराले बाधा पुर्‍याएको मानिने छैन।

(२) उपदफा (१) बमोजिम तोकिएको जात बाहेक अन्य भाले जातको पशु पालेको पाइएमा कार्यालय प्रमुखले सम्बन्धित व्यक्तिलाई त्यस्तो भाले पशुलाई तत्कालै खसी पार्ने आदेश दिन सक्नेछ।

परिच्छेद–४
उद्योग स्थापना तथा निकासी पैठारी सम्बन्धी व्यवस्था

१७. उद्योग स्थापना गर्न सिफारिश पत्र लिनु पर्ने : जैविक पदार्थ, चल्ला, माछाका पूरा उत्पादन गर्ने ह्याचरी वा पशु दाना वा मासु प्रशोधन सम्बन्धी उद्योग स्थापना गर्न चाहने व्यक्ति वा फार्मले नगरपालिकाबाट तोकिएको दस्तुर तिरी सिफारिस पत्र लिनुपर्नेछ।

१८. निकासी वा पैठारी गर्न सिफारिश लिनु पर्ने : जैविक पदार्थ, चल्ला वा माछाका भूरा वा पशु दाना निकासी वा पैठारी गर्न चाहने व्यक्ति वा फार्मले नगरपालिकाबाट तोकिएको दस्तुर तिरी सिफारिश पत्र लिनु पर्नेछ।

१९. अनुमतिपत्र लिनुपर्ने:

(१) जैविक पदार्थ, चल्ला, माछाका भूरा बिक्री वितरण वा मासु प्रशोधन गर्न चाहने व्यक्ति वा फार्मले नगरपालिकाबाट तोकिएको दस्तुर तिरी अनुमतिपत्र लिनु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम बिक्री वितरण गरिने जैविक पदार्थ, चल्ला, माछाका भूरा वा मासु प्रशोधनको गुणस्तर तथा मापदण्ड तोकिए बमोजिम हुनेछ।

परिच्छेद–५
दण्ड सजाय र पुनरावेदन

२०. दण्ड सजाय :

(१) दफा ९ को उल्लघंन गरी पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्री पैठारी गर्ने व्यक्तिलाई पच्चीस हजार रुपैयाँसम्म जरिबाना हुनेछ र त्यसरी पैठारी गरिएका पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्रीमा संक्रामक रोग भएको पाइएमा दोब्बर जरिबाना हुनेछ।

(२) दफा १० को उल्लघंन गर्ने व्यक्तिलाई दश हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना हुनेछ।

(३) दफा १२ को उपदफा (१) बमोजिम दिइएको आदेश पालन नगर्ने व्यक्तिलाई पच्चीस हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना हुनेछ।

(४) उपदफा (१), (२) र (३) मा लेखिएदेखि बाहेक यो ऐन वा यस ऐन अन्तरगत बनेको नियमावलीको उल्लघंन गर्ने व्यक्तिलाई कसूरको मात्रा हेरी पाँच हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना हुनेछ।

२१. **मुद्दाको तहकिकात र दायरी :** कानुनअनुसार हुनेछ।

२२. **मुद्दा हेर्ने अधिकारी :**

(१) दफा ९ अन्तर्गतको मुद्दा हेर्ने अधिकार सम्बन्धित प्रमुख प्रशासकिय अधिकारीलाई हुनेछ।

(२) उपदफा (१) मा लेखिएदेखि बाहेक यस ऐन अन्तरगतको मुद्दा हेर्ने अधिकार कार्यालय प्रमुखलाई हुनेछ।

२३. **नेपाल सरकार वादी हुने :** यस ऐन अन्तर्गतको मुद्दा सरकार वादी हुनेछ।

२४. **पुनरावेदन :** दफा २२ को उपदफा (१) बमोजिमको अधिकारीले गरेको निर्णय उपर चित्त नबुझ्ने व्यक्तिले पैंतीस दिनभित्र पुनरावेदन अदालत समक्ष र उपदफा (२) बमोजिमको अधिकारीले गरेको निर्णय उपर चित्त नबुझ्ने व्यक्तिले तोकिए बमोजिम पुनरावेदन गर्न सक्नेछ।

परिच्छेद – ६
विविध

२५. **भेटेनरी निरीक्षकको नियुक्ति :**

(१) संघीय कानुन / प्रादेशिक कानुन / तोकिएबमोजिम हुनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम नियुक्ति हुने भेटेनरी निरीक्षकहरुको काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिए बमोजिम हुनेछ।

२६. **अधिकार प्रत्यायोजन :** तोकिए बमोजिम हुनेछ।

२७. **पशुप्रति निर्दयी व्यवहार गर्न रोक लगाउन सक्ने :** पशु प्रति हुने निर्दयी व्यवहार रोक्नको लागि नगर कार्यपालिकाले एउटा समिति गठन गर्न सक्नेछ र त्यस्तो समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार सोही नगर कार्यपालिकाले तोकिदिए बमोजिम हुनेछ।

२८. **जाँचबुझ गर्न सक्ने :**

(१) कार्यालय प्रमुखलाई कुनै पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्रीमा संक्रामक रोक लागेको छ भन्ने शंका लागेमा त्यस्तो पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्री रहेको जुनसुकै स्थानमा प्रवेश गरी जाँचबुझ गर्न सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्रीको जाँचबुझ गर्दा दफा १० बमोजिम नगरपालिकाले तोकेका रोगहरु लागेको पाइएमा कार्यालय प्रमुखले त्यस्तो पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्रीलाई हटाउन वा नष्ट गर्न आदेश दिनेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम सम्बन्धित धनीले पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्री नहटाएमा वा नष्ट नगरेमा शाखा प्रमुख आफैंले त्यस्तो पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्री हटाउन वा नष्ट गर्न सक्नेछ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्री हटाउँदा वा नष्ट गर्दा लाग्ने सम्पूर्ण खर्च सम्बन्धित धनीबाट सरकारी बाँकी सरह असूल उपर गरिनेछ।

२९. **नष्ट गर्ने कार्यविधि :** यस ऐन बमोजिम मृत पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्री नष्ट गर्ने कार्यविधि तोकिए बमोजिम हुनेछ।

३०. **बाधा नहुने :** यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै प्रशोधित पशुजन्य पदार्थमा संक्रामक रोग लागेको आशंका भएमा त्यस्तो प्रशोधित पशुजन्य पदार्थलाई क्वारेन्टाइनमा राखी परीक्षण गर्न बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन।

३१. **अनुसूचीमा हेरफेर तथा थपघट गर्ने अधिकार :** रामपुर नगरपालिकाको सभाले अनुसूचीमा आवश्यकतानुसार हेरफेर तथा थपघट गर्न सक्नेछ।

३२. **प्रचलित कानून बमोजिम हुने :** यस ऐनमा लेखिएजति कुरामा यसै ऐन बमोजिम र अरुमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ।

३३. **नियम बनाउने अधिकार :** यस ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्नको लागि रामपुर नगर कार्यपालिकाले नियमहरु बनाउन सक्नेछ।

३४. **यो ऐन संघीय ऐन / प्रादेशिक ऐनसंग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म सोही ऐन बमोजिम हुनेछ।**

अनुसूची

(दफा २ को खण्ड (झ) संग सम्बन्धित)

१. ए ०१० फूट एण्ड माउथ डिजिज् (एफ.एम.डी.)

२. ए ०११ एफ.एम.डी. भाईरस ओ.

३. ए ०१२ एफ.एम.डी. भाईरस ए.

४. ए ०१३ एफ.एम.डी. भाईरस सी.

५. ए ०१४ एफ.एम.डी. भाईरस एस. ए. टी. १

६. ए ०१५ एफ.एम.डी. भाईरस एस. ए. टी. २

७. ए ०१६ एफ.एम.डी. भाईरस एस. ए. टी. ३

८. ए ०१७ एफ.एम.डी. भाईरस एसिया १

९. ए. ०१८ एफ.एम.डी. भाईरस प्रकार नदिएको

१०. ए. ०२० भेसिकुलर स्टोमेटाइटिस (भी.एस.)

११. ए. ०२१ भी. एस. भाईरस इण्डियाना

१२. ए ०२२ भी. एस. भाईरस न्यूजर्सी

१३. ए ०२३ भी. एस. भाईरस प्रकार नदिएको

१४. ए ०३० स्वाईन भेसिकुलर डिजिज्

१५. ए ०४० रिण्डरपेष्ट

१६. ए ०५० पेष्टिस डेस पेटिटिस रुमिनान्ट्स

१७. ए ०६० कन्टाजियस वोभाईन प्ल्यूरोन्यूमोनिया

१८. ए ०७० लम्पी स्कीन डिजिज्

१९. ए ०८० रिफट भ्याली फिभर

२०. ए ०९० ब्ल्यू टङ

२१. ए १०० सीप पक्स एण्ड गोट पक्स

२२. ए ११० अफ्रिकन हर्स सिक्नेस

२३. ए १२० अफ्रिकन स्वाईन फिभर

२४. ए १३० हक क्लेरा

२५. ए १४० फाउल प्लेग

२६. ए १६० न्यू क्यासल डिजिज्

<u>मल्टिपल स्पेसिज डिजिज्</u>

२७. बी ०५१ एन्थ्राक्स्

२८. बी ०५२ एजोकाईज डिजिज्

२९. बी ०५२ इकाइनोकोकोसिस् / हाइड्रेटिडोसिस्

३०. बी ०५५ हर्टवाटर

३१. बी ०५६ लेप्टोस्पाइरोसिस्

३२. बी ०५७ क्यू फिवर

३३. बी ०५८ रेविज

३४. बी ०५९ प्याराट्यूवरक्लोसिस्

३५. बी ०६० स्क्रीउ वर्म (कोक्लियोमिया होमिनोभोरस)

क्याटल डिजिज्

३६. बी १०१ एनाप्लाज्मोसिस्

३७. बी १०२ ववेसियोसिस्

३८. बी १०३ वोभाईन वुरसेल्लोसिस् (वी. एवोर्ट्स)

३९. बी १०४ वोभाईन जेनाइटल क्याम्पाइलो ब्याक्टेरियोसिस्

४०. बी १०५ वोभाईन ट्यूवरक्लोसिस् (माइको व्याक्टेरियम वोभिस)

४१. बी १०६ सिस्टीसर्कोसिस् (सि. वोभिस)

४२. बी १०७ डम्र्याटोफिलोसिस्

४३. बी १०८ इन्जुटिक वोभाइन ल्यूकोसिस्

४४. बी १०९ ह्यामोरहेजिक सेप्टीसेमिया

४५. बी ११० इन्फेक्सियस् वोभाइन राइनोटे«काइटिस्

४६. बी १११ थेलेरियोसिस्

४७. बी ११२ ट्राइको मोनियसिस्

४८. बी ११३ टाइपानोसोमियासिस

४९. बी ११४ वोभाइन म्यालिग्न्यान्ट क्याटरहल

५०. बी ११५ वोभाइन स्पोन्जिफर्मिइन्सेफालोप्याथी

सीप एण्ड गोट डिजिज्

५१. बी १५१ बुरसेल्लोसिस् ओभिस इन्फेक्सन

५२. बी १५२ क्याप्राइन एण्ड ओभाइन बुरसेल्लोसिस् (बी. मेलीटेन्सिस्)

५३. बी १५३ क्याप्राईन अथ्रराराइटिस् / इन्सेफलाइटिस

५४. बी १५४ कन्टाजियस एगालेक्सिया

५५. बी १५५ कन्टाजियस क्याप्राइन प्लुरोन्यूमोनिया

५६. बी १५६ इन्जटिक एर्बोसन अफ इयुज

५७. बी १५७ पल्मोनरी एडिनोमेटोसिस

५८. बी १५८ नैरोबी सीप डिजिज्

५९. बी १५९ साल्मोनेल्लोसिस् (एस. एवोर्टस ओभिस)

६०. बी १६० स्क्रेपी

६१. बी १६१ माएदी भिस्ना

हर्स डिजिज्

६२. बी २०१ कन्टाजियस् इक्वाइन् मेट्राइटिस्

६३. बी २०२ डुराइन

६४. बी २०३ इपिजुटिक लिम्फेन्जाइटिस्

६५. बी २०४ इक्वाइन इन्सेफालोमाईलाईट्सि

६६. बी २०५ इक्वाइन इन्फेक्सिइस् एनिमिया

६७. बी २०६ इक्वाइन इन्फ्लूएन्जा (भाइरस टाइप ए)

६८. बी २०७ इक्वाइन पाइरोप्लाज्मोसिस् (बबेसियोसिस्)

६९. बी २०८ इक्वाइन राइनोन्यूमोनाइटिस्

७०. बी २०९ ग्ल्यान्डर्स् ७१. बी २१० हर्स पक्स्

७२. बी २११ इन्फेक्सिएस् आर्थराइटिस् अफ हर्स

७३. बी २१२ जापनिज इन्सेफलाइटिस्

७४. बी २१३ हर्स मेन्ज

७५. बी २१५ सर्रा

७६. बी २१६ भेनेजुएलान इक्वाइन इन्सेफालोमाइलिटिस्

पीग डिजिज

७७. बी २५१ एट्रोफिक राइनाइटिस्

७८. बी २५२ सिस्टीसर्कोसिस् (सी. सेलूलोसा)

७९. बी २५३ पोर्साइन बुरसेल्लोसीस् (बी. सूइस्)

८०. बी २५४ ट्रान्समिसिवल ग्यास्ट्रोइन्नेराइटिस् अफ पीग

८१. बी २५५ ट्राइकिनेलोसिस्

८२. बी २५६ इन्टेरोभाइरस इन्सेफालोमाइलाइटिस्

८३. बी २५७ पोर्साइन रिप्रोडक्टिभ एण्ड रेस्पि¥याटोरी सिन्ड्रोम

पोल्ट्री डिजिज

८४. बी ३०१ एभिएन इन्फेक्सिएस् ब्रोनकाइटिस्

८५. बी ३०२ एभिएन इन्फेक्सिएस् ल्यारिन्जोटे«काइटिस्

८६. बी ३०३ इभिएन ट्यूवरक्लोसिस

८७. बी ३०४ डक् भाइरस हेपाटाइटिस्

८८. बी ३०५ डक भाइरस इज्टेराइटिस् (डक् प्लेग)

८९. बी ३०६ फाउल क्लेरा

९०. बी ३०७ फाउल पक्स

९१. बी ३०८ फाउल टाइफाइड (एस. ग्यालीनेरम)

९२. बी ३०९ इन्फेक्सिएस् ब्रर्सल डिजिज् (गमबोरो डिजिज्)

९३. बी ३१० मेरेक्स डिजिज्

९४. बी ३११ माइकोप्लाज्मोसिस् (एम. ग्यालिसेप्टिकम)

९५. बी ३१२ सिटाकोसिस् एण्ड ओर्निथोसिस् डिजिज्

९६. बी ३१३ पूल्लोराम डिजिज् (एस. पूल्लोरम)

डिजिज अफ अदर एनिमल

९७. बी ५०१ लेस्मानीएसिस्

मल्टिपल स्पेसीज डिजिज

९८. सी ६११ लिस्टेरियोसिस्

९९. सी ६१२ टक्सोप्लाज्मोसिस्

१००. सी ६१३ मेलिओडोसिस्

१०१. सी ६१४ ब्लाक्लेग

१०२. सी ६१५ बाटूलिज्म

१०३. सी ६१६ अदर क्लोस्टे«डियल इन्फेक्सन्स्

१०४. सी ६१७ अदर पास्चुरेल्लोसिस्

१०५. सी ६१८ एक्टिनोमाइकोसिस्

१०६. सी ६१९ इन्टेस्टिनल साल्मोनेल्ला इन्फेक्सन्स्

१०७. सी ६२० कक्सिडियोसिस्

१०८. सी ६२१ डिस्टोम्याटोसिस् (लिभर फलुक)

१०९. सी ६२२ फिलारियासिस्

क्याटल डिजिज

११०. सी ६५२ म्यूकोसल डिजिज÷वोभाइन भाइरस डाईरिया

१११. सी ६५३ भिब्रियोनिक डिसेन्ट्री ११२. सी ६५४ बार्वल इन्फेस्टेसन्

सीप एण्ड गोट डिजिज

११३. सी ७०१ कन्टाजियसै पोस्चुलर डर्माटाइटिस्

११४. सी ७०२ फूट रट

११५. सी ७०३ कन्टाजियस् ओप्थालमिया

११६. सी ७०४ इन्टेरोटक्सिमिया

११७. सी ७०५ केजियस लिम्फेन्डिनाइटिस्

११८. सी ७०६ सीप मेन्ज

डिजिज अफ अदर एनिमल्स

११९. सी ७५१ इक्वाइन क्याइटल एक्जेन्थेमा

१२०. सी ७५२ अल्सरेटिफ लेम्फेन्जाइटिस्

१२१. सी ७५३ स्टे«न्गल्स्

१२२. सी ७५४ साल्मोनेल्लोसिस् (एस. एवोर्टस् इक्वाई)

पीग डिजिज

१२३. सी ८०१ स्वाइन इरिसेपलस्

पोल्ट्रि डिजिज

१२४. सी ८५१ इन्फेक्सियस् कोराइजा

१२५. सी ८५३ एभिएन इन्सेफालोमाइलाइटिस्

१२६. सी ८५४ एभिएन स्पाइरोकिटोसिस्

१२७. सी ८५५ एभिएन साल्मोनेल्लोसिस् १२८. सी ८५६ एभिएन ल्यूकोसिस्

डग एण्ड क्याट डिजिज

१२९. सी ९२१ क्यानाइन डिस्टेम्पर